

Συμπερασματικά για τη διαφορά των μέσων τιμών:

Εφαρμογή

Από δύο κανονικούς πληθυσμούς, πήραμε 2 δείγματα A και B τα οποία μας έδωσαν ως παρακάτω τιμές:

$$X_i: 0,114, 0,127, 0,143, 0,132$$

$$Y_i: 0,131, 0,107, 0,104, 0,111, 0,108, 0,110$$

Αν υποθέσουμε ότι $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$, τότε να ελεγχθεί η υπόθεση ότι και τα δύο δείγματα προέρχονται από δύο πληθυσμούς με τον ίδιο μέσο ως προς την εναλλακτική υπόθεση $\mu_1 \neq \mu_2$ ($\alpha = 0,05$)

ΛΥΣΗ

$$\bar{X} = \frac{0,114 + 0,127 + 0,143 + 0,132}{4} = 0,129$$

$$\bar{Y} = \frac{0,131 + 0,107 + 0,104 + 0,111 + 0,108 + 0,110}{6} = 0,1118$$

$$n_1 = 4 \text{ και } n_2 = 6$$

$$S_1^2 = \frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n_1 - 1} = 0,000220$$

$$S_2^2 = \frac{\sum (y_i - \bar{y})^2}{n_2 - 1} = 0,00034$$

Επειδή οι πληθυσμοί είναι κανονικοί και $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$

$$s^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(= \frac{\sum (x_i - \bar{x})^2 + \sum (y_i - \bar{y})^2}{n_1 + n_2 - 2} \right) = 0,0001412$$

Παίρνουμε το στατιστικό: (εφόσον $\sigma_{\bar{x} - \bar{y}}^2 = \sqrt{0,0001412 \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{6} \right)}$)

$$t = \frac{0,129 - 0,1118}{\sqrt{0,0001412 \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{6} \right)}} = 2,24 \quad \text{Πραγματοποιείται για αμειωμένη κρ. περιοχή}$$
$$|t| > t_{0,025, 8} = 2,306$$

Άρα, το $t = 2,24 < 2,306 = t_{0,025, 8}$ τότε η υπόθεση H_0 δεν απορρίπτεται σε επίπεδο σημαντικότητας 5%.

Συγκρίσεις κατά ζεύγη:

ΕΦΑΡΜΟΓΗ:

Ένας ερευνητής θέλει να ελέγξει εάν η ασπιρίνη εμποδίζει την ελιμή ενός αιματολογικού δείκτη, ο οποίος σχετίζεται με την πηκτικότητα του αίματος και τη δυσκαρπία θρόμβων (η ελιμή του δείκτη μετατρέπεται σε sec). Για το σκοπό αυτό ανέλεξε ένα τυχαίο δείγμα 12 ατόμων και μετρούσε για ναθε άτομο την ελιμή του δείκτη πριν, και τρεις ώρες μετά τη λήψη των δύο δισκίων ασπιρίνης (650mg). Οι σχετικές μετρήσεις φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Ατομο (i)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Πριν (x_i)	12,3	12	12	13	13	12,5	11,3	11,8	11,5	11	11	11,3
Μετά (y_i)	12	12,3	12,5	12	13	12,5	10,3	11,3	11,5	11,5	11	11,5

σε επίπεδο σημαντικότητας 5%. υποστήριξαν τα παρατηρητικά δεδομένα ότι η μέση ελιμή του δείκτη πριν και μετά τη λήψη των δισκίων ασπιρίνης διαφέρει. Να το εξετάσετε.

ΛΥΣΗ

Έστω X και Y η ελιμή του δείκτη πριν και μετά τη λήψη δισκίων ασπιρίνης, αντιστοίχα. Έπειτα, x_i είναι η ελιμή του δείκτη στο άτομο i πριν τη λήψη φαρμάκου καθώς y_i είναι η ελιμή του δείκτη στο ίδιο άτομο i , τρεις ώρες μετά τη λήψη φαρμάκου. Άρα, έχουμε σύγκριση δύο μέσων με ζευγαρωτές παρατηρήσεις (x_i, y_i) , $i=1, 2, \dots, 12$.

Υπολογίζουμε, τις δειγματικές διαφορές $D_i = x_i - y_i$, $i=1, 2, \dots, 12$ και τις θέτουμε σε μια ζευγαυή για τον αντίστοιχο παραπάνω πίνακα:

$D_i = x_i - y_i$	0,3	-0,3	0,5	1	0	0	1	0,5	0	-0,5	0	-0,2
-------------------	-----	------	-----	---	---	---	---	-----	---	------	---	------

Έτσι,

$$\bar{D} = \frac{\sum D_i}{12} = \frac{1,3}{12} = 0,108$$

και

$$S_D^2 = \frac{1}{11} \left(\sum D_i^2 - \frac{(\sum D_i)^2}{12} \right) = 0,257$$

Έτσι,

$$t = \frac{\bar{D} - 0}{S_D / \sqrt{n}} = \frac{0,108}{\sqrt{\frac{0,257}{12}}} = 0,74$$

$$t_{11, 0,025} = 2,201$$

(2no του Student)

Διαλ. $t < t_{11, 0,025}$
Άρα δεν υπάρχει σων κριτική περιοχή έτβλ. μ. Η0 δεν απορρίπτεται.